

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 27 sierpnia 2024 r.

Znak: WZPS-5.431.1.16.2024.MA

**Pani
Ewa Paprocka - Palkowska
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Koszalinie**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 24 czerwca oraz 1 i 2 lipca 2024 r. została przeprowadzona kontrola w trybie uproszczonym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie, przy ul. Wł. Andersa 32. Kontrolę na podstawie upoważnień nr 78/2024 z dnia 11 czerwca 2024 roku i 78.1/2024 z dnia 26 czerwca 2024 roku przeprowadził zespół kontrolny Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w składzie: Sylwia Buczkowska – główny specjalista oraz Małgorzata Andraszkievicz – starszy inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem. Przedmiotem kontroli była analiza sytuacji czwórki [tekst wyłączony z jawności] na terenie powiatu koszalińskiego pod kątem zapewnienia dzieciom właściwej opieki i wsparcia specjalistycznego.

akta kontroli str. 1-3

Działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami³.

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.),

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477),

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

W wyniku czynności kontrolnych przeprowadzonych w dniach od 7 do 17 maja 2024 roku w Publicznym Ośrodku Adopcyjnym w Koszalinie, zespół kontrolujący analizując dokumentację dzieci umieszczonych w tej rodzinie stwierdził, że w funkcjonowaniu rodziny zastępczej może dochodzić do nieprawidłowości, a rodzeństwo w niej umieszczone prawdopodobnie nie ma zapewnionego wsparcia specjalistycznego.

W związku z powyższym zasadnym było przeprowadzenie kontroli doraźnej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie.

Ustaień dokonano w oparciu o informacje przekazane przez dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie, pracowników centrum oraz dokumentacji prowadzonej w jednostce.

Analiza sytuacji rodzeństwa [tekst wyłączony z jawności]

Rodzeństwo [tekst wyłączony z jawności]. Pierwszy pobyt dzieci w pieczy zastępczej był w okresie od [tekst wyłączony z jawności]. W trakcie pierwszego pobytu dzieci w pieczy zastępczej rodzice odzyskali władzę rodzicielską i dzieci powróciły pod ich opiekę.

Na dzień kontroli rodzice dzieci pozbawieni byli władzy rodzicielskiej i rodzeństwo zostało zakwalifikowane do adopcji.

W trakcie pierwszego pobytu dzieci w pieczy zastępczej zaistniało podejrzenie molestowania seksualnego rodzeństwa [tekst wyłączony z jawności], wówczas prokuratura umorzyła postępowanie.

W 2021 roku dzieci trafiły do pieczy z licznymi deficytami w sferze zdrowotnej, edukacyjnej. W trakcie pobytu [tekst wyłączony z jawności] rodzina zastępcza powiadomiła policję o możliwości wykorzystania seksualnego rodzeństwa w nieustalonym okresie, gdy przebywało w domu rodzinnym. Prokuratura wszczęła dochodzenie w sprawie, dzieci zostały przesłuchane, a wkrótce po tym ze względów organizacyjnych postępowanie zostało zawieszona. W marcu 2024 roku prokuratura odwiesiła postępowanie.

W dokumentacji rodziny nie było informacji na temat tego, co działo się z dziećmi po przesłuchaniu, czy zostały objęte wsparciem oraz, czy rodzinie zastępczej również zapewniono wsparcie specjalistyczne. Informacje te, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej pozyskiwał w trakcie trwania kontroli.

Sposób prowadzenia dokumentacji dzieci (ocena sytuacji dziecka, plan pomocy dziecku) oraz działania podjęte przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

[tekst wyłączony z jawności] – do pieczy trafiło ze szpitala, gdzie przebywało ze względu na poważne zaniedbania higieniczne. Pomoc dziecku nakierowana była w pierwszej kolejności na leczenie specjalistyczne.

- diagnoza psychofizyczna - brak daty jej sporządzenia, informacje szcątkowe o sytuacji psychologicznej, medycznej,
- informacje o dziecku od rodziny zastępczej (o tym, że w domu rodzinnym mogło dochodzić do nadużycia seksualnego) – brak diagnozy tej sytuacji oraz ewentualnych zaplanowanych działań ze strony Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej,
- w informacjach od rodziny zastępczej opisane trudności wychowawcze, pogarszające się zachowanie dziecka (krzyki, agresja wobec młodszej siostry, niechęć do starszych sióstr),
- brak wysłuchania dziecka przez PCPR w kontekście zmian w zachowaniu dziecka zgłaszanych przez rodzinę zastępczą,

- w planie pomocy dziecku - utrzymywanie kontaktów z rodziną biologiczną w sytuacji, gdy rodzina zastępcza opisuje brak tych kontaktów, zaplanowana terapia psychologiczna, w dokumentacji brak informacji, czy udzielono dziecku takiej pomocy (rodzina zastępcza opisała, że [tekst wyłączony z jawności]miała korzystać z prywatnej pomocy psychologicznej - brak informacji na ten temat),
- w dokumentacji dziecka informacja, że korzystało z zajęć biofeedbacku w okresie od 4.06. do 15.07.2022 r. (10 spotkań),
- plan pomocy dziecku z dnia 10.10.2022 r. sporządzony na zasadzie kopiuj-wklej (wpisy dotyczą innej siostry).

[tekst wyłączony z jawności] - umieszczone w pieczy zastępczej, opóźniony rozwój psychoruchowy (nie chodziło, nie mówiło).

- diagnoza psychofizyczna - brak daty jej sporządzenia, informacje szcztatkowe o sytuacji psychologicznej, medycznej,
- rok 2022 - postępy w rozwoju psychofizycznym, samodzielnie chodzi, zaczyna mówić, komunikuje się z rówieśnikami w grupie przedszkolnej,
- rok 2023 - regres w zachowaniu, agresja, trudności ze snem, zaburzona mowa, rodzina zastępcza w związku z pogorszeniem funkcjonowania dziecka korzystała prywatnie z pomocy psychologa (informacje o dziecku sporządzone przez rodzinę zastępczą zawarte w ocenie sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej),
- dziecko uczestniczyło w biofeedbacku w okresie od 21.07. do 25.09.2023 r.
- w planie pomocy dziecku z 15.04.2022 r. zapis „wskazana wizyta w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej”, brak informacji z jakiego powodu jest wskazanie, czy dziecko zostało zdiagnozowane i czy realizowane były ewentualne zalecenia.

[tekst wyłączony z jawności] - umieszczone w pieczy zastępczej po raz drugi (pierwszy pobyt [tekst wyłączony z jawności]w tej samej rodzinie zastępczej), dziecko bez poważniejszych problemów zdrowotnych oraz wychowawczych, w szkole funkcjonuje poprawnie. W trakcie pierwszego pobytu w pieczy zastępczej podejrzenie wykorzystania seksualnego ze strony osoby z najbliższego otoczenia - sprawa została umorzona.

- diagnoza psychofizyczna - brak daty jej sporządzenia, informacje szcztatkowe o sytuacji psychologicznej, medycznej,
- informacje o dziecku sporządzone przez rodzinę zastępczą (zawarte w ocenie sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej) dziewczynka nie słucha się, naśmiewa się z młodszej siostry, dopuszcza się kradzieży na szkodę rodziny zastępczej,
- w planie pomocy dziecku zalecenie do terapii psychologicznej - brak informacji, skąd takie wskazanie (dziecko nie było diagnozowane w poradni psychologiczno-pedagogicznej), brak informacji, czy korzystało z takiej pomocy, utrzymywanie kontaktów z rodzicami biologicznymi, a w informacjach od rodziny zastępczej - brak takich kontaktów,
- wysłuchanie dziecka przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej bez uwag - brak odniesienia do informacji od rodziny zastępczej na temat problemów z dzieckiem,
- udział w biofeedbacku w okresie od 4.06. do 15.07.2022 r.
- w dokumentacji jedno spotkanie z terapeutą (maj 2023 r.), brak informacji, czy dziecko kontynuowało spotkania.

[tekst wyłączony z jawności] – umieszczone w pieczy zastępczej po raz drugi (pierwszy pobyt od [tekst wyłączony z jawności] w tej samej rodzinie zastępczej), dziecko z orzeczeniem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego (upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim) bez poważniejszych problemów zdrowotnych, trudności w utrzymaniu higieny osobistej i porządku wokół siebie, wycofana, małowówna.

- diagnoza psychofizyczna - brak daty jej sporządzenia, informacje szczątkowe o sytuacji psychologicznej, medycznej,
- z informacji od rodziny zastępczej - częste wagary, niepowroty na czas do domu rodziny zastępczej, kradzieże w rodzinie zastępczej, utrzymywanie kontaktów z rodziną biologiczną, która wg. rodziny zastępczej ma na dziecko negatywny wpływ,
- wysłuchanie dziecka przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej - bez uwag, dziecko uśmiechnięte, chętne do rozmowy, brak odniesienia do informacji od rodziny zastępczej na temat problemów z dzieckiem,
- plany pomocy dziecku - brak informacji o aktualnej sytuacji dziecka, działania nieadekwatne do ujawnionych problemów, wskazania do terapii psychologicznej, brak informacji potwierdzającej powód takiego wskazania oraz, czy dziecko skorzystało z takiego wsparcia,
- udział w biofeedbacku od 4.06. do 15.07. 2022 r. (10 spotkań),
- od stycznia 2023 r. (ujawnienie przez [tekst wyłączony z jawności]) nasilone wagary, powroty z internatu w złym stanie fizycznym (problemy z chodzeniem, płacz, wycofanie, niechęć do jakichkolwiek rozmów – informacje od rodziny zastępczej), szkoła potwierdza zmianę zachowania dziecka, nie uczęszcza na zajęcia z pedagogiem szkolnym, nie utrzymuje relacji z rówieśnikami - brak informacji o działaniach Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej po uzyskaniu informacji o zmianie zachowania dziecka oraz brak informacji, czy rodzinie zastępczej udzielono wsparcia w tym zakresie.

akta kontroli str. 4 - 155

Rodzina zastępcza [tekst wyłączony z jawności]

Niezawodowa rodzina zastępcza [tekst wyłączony z jawności] wyraziła zgodę na umieszczenie czwórki rodzeństwa [tekst wyłączony z jawności], które pod jej opieką znajduje się od 1.10.2021 r. Analizie poddano funkcjonowanie rodziny od dnia umieszczenia w niej rodzeństwa [tekst wyłączony z jawności] do dnia kontroli tj. 24 czerwca 2024 r.

W okresie kontrolnym rodzina spełniała wymagania do sprawowania funkcji niezawodowej rodziny zastępczej tzn. posiadała aktualne zaświadczenie lekarskie o zdolności do sprawowania właściwej opieki, a także aktualną opinię psychologiczną o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało jedynie czteroosobowe rodzeństwo [tekst wyłączony z jawności] w wieku od 5 do 17 lat. Rodzina z własnego wniosku objęta była wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej do 23 stycznia 2024 r., a na dzień kontroli pozostawała pod opieką pracownika Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Od dnia umieszczenia w niej rodzeństwa [tekst wyłączony z jawności] rodzina nie składała wniosku o zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki i pracach gospodarskich. Dwukrotnie korzystała ze wsparcia rodziny pomocowej. Do dnia kontroli nie korzystała ze wsparcia wolontariuszy, nie uczestniczyła w grupie wsparcia (w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie nie funkcjonują grupy wsparcia dla rodzin zastępczych).

- poradnictwo – [tekst wyłączony z jawności] skorzystała z porady psychologa telefonicznie 5.10.2021 r. – rozmowa dotyczyła informacji o stanie zdrowia rodzeństwa [tekst wyłączony z jawności] (dzieci przebywały w rodzinie od 5 dni),

12.10.2021 r. spotkanie z psychologiem odbyło się w środowisku zamieszkania rodziny [tekst wyłączony z jawności] i miało charakter obserwacji rodzeństwa [tekst wyłączony z jawności], kolejne odbyło się 22.04.2022 r. na terenie PCPR. Z oświadczenia złożonego przez psychologa w trakcie kontroli wynikało, że na spotkaniu w dniu 22.04.2022 roku p. [tekst wyłączony z jawności] poinformowała o problemach wychowawczych ze starszymi dziećmi z rodzeństwa i rozważała zrezygnowanie z pełnienia funkcji rodziny zastępczej w stosunku do tych dzieci. Psycholog oświadczył, że w roku 2023 i do dnia kontroli (24.06.2024 r.) rodzina zastępcza p. [tekst wyłączony z jawności] nie korzystała z konsultacji psychologicznych w PCPR w Koszalinie.

W trakcie czynności kontrolnych centrum otrzymało oświadczenie od rodziny [tekst wyłączony z jawności], że w okresie od 14.06.2022 r. do dnia kontroli korzystała ona z pomocy lekarza-psychiatry (3 wizyty).

- pomoc prawna - rodzina skorzystała (2 spotkania) z porad prawnika na terenie PCPR,
- zapewnienie kontaktu z innymi rodzinami zastępczymi/prowadzącymi rodzinne domy dziecka - rodzina ma taką możliwość,
- zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej - z dokumentacji koordynatora wynikało, że rodzinie proponowano kontakt ze specjalistami (psycholog, terapeuta, pedagog), ale brak informacji, czy rodzina korzystała z takiego wsparcia, w karcie monitoringu pracy z rodziną zastępczą prowadzonej przez koordynatora widniały wpisy, że rodzeństwo miało umówione wizyty w Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej - brak informacji o wskazaniach, o tym, czy wizyty się odbyły, czy wydane zostały opinie i ewentualne zalecenia do pracy z dziećmi, wizyta [tekst wyłączony z jawności]u neurologa - brak informacji, czy się odbyła, czy wydane zostały zalecenia,
- w roku 2023 rodzina brała udział w szkoleniach: „Kryzysy występujące w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka”, „Doskonalenie umiejętności wychowawczych, komunikacja z dzieckiem w różnych fazach rozwoju”, „Kryzys psychiczny dzieci i młodzieży - samobójstwa”.

Rodzina zastępcza [tekst wyłączony z jawności] od dnia umieszczenia w niej rodzeństwa [tekst wyłączony z jawności] do dnia kontroli została trzykrotnie oceniona. Dwie oceny (13.12.2021 r., 13.12.2022 r.) były pozytywne z zaleceniami, a ostatnia z 13.12.2023 r. była pozytywna. W treści ocen „pozytywna z zaleceniami” były wskazania do dalszej pracy z rodziną: „doskonalenie kompetencji wychowawczych i przestrzeganie ustalonych przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej procedur”, jednakże z treści ocen nie wynikały wydane zalecenia. W przypadku oceny z 13.12. 2022 r. nie było odniesienia do tego, że rodzina [tekst wyłączony z jawności] w kwietniu 2022 r. zgłaszała koordynatorowi rodzinnej pieczy zastępczej i psychologowi problemy wychowawcze ze starszymi dziećmi z rodzeństwa [tekst wyłączony z jawności] i rozważała rezygnację z bycia rodziną zastępczą dla tych dzieci. W ocenie kontrolujących, brak zainteresowania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej sytuacją kryzysową rodziny p. [tekst wyłączony z jawności], dotyczącą jej wątpliwości, co do sprawowania dalszej opieki nad starszymi dziećmi z rodzeństwa [tekst wyłączony z jawności] oraz ujawnienia przez [tekst wyłączony z jawności]. Brak działań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej po uzyskaniu informacji od rodziny zastępczej o pogarszającym się zachowaniu dzieci.

akta kontroli str. 156 - 223

Podsumowanie kontroli w zakresie prowadzenia dokumentacji :

- dokumentacja prowadzona przez koordynatora mało rzetelna (karty monitoringu rodziny zastępczej),
- dokumentacja rodzeństwa [tekst wyłączony z jawności] (plany pomocy dziecku) na zasadzie kopiuj-wklej, nie uwzględniają aktualnej sytuacji dziecka (brak opisów),
- diagnozy psychofizyczne – brak informacji o sytuacji zdrowotnej i o rozwoju dziecka.

W powyższym zakresie dyrektora centrum pouczono.

stwierdzone nieprawidłowości / uchybienia	<ul style="list-style-type: none"> - brak kompleksowej wiedzy na temat aktualnie występujących problemów w rodzinie zastępczej, a także u rodzeństwa [tekst wyłączony z jawności] - brak wysłuchania dzieci przy ocenie sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, - brak wsparcia rodziny zastępczej w sytuacji kryzysowej, - brak wsparcia specjalistycznego rodzeństwa [test wyłączony z jawności], adekwatnego do indywidualnych potrzeb dzieci oraz z uwzględnieniem aktualnej sytuacji.
przyczyny stwierdzonych nieprawidłowości / uchybień	- zaniedbania
skutki stwierdzonych nieprawidłowości / uchybień	<ul style="list-style-type: none"> - pogorszenie się funkcjonowania rodzeństwa [tekst wyłączony z jawności], - występowanie sytuacji kryzysowych w funkcjonowaniu rodziny zastępczej [tekst wyłączony z jawności],
osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości / uchybienia	<ul style="list-style-type: none"> - koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, - kierownik Działu Wsparcia Dziecka i Rodziny PCPR - dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie
uprawnienia jednostki kontrolowanej	zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania
wpis w książce kontroli	1/2024
wystąpienie otrzymują	<ol style="list-style-type: none"> 1) Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie 2) Wojewoda Zachodniopomorski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, w celu podniesienia jakości pracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w
wydają zalecenia:

znaczące:

- 1) dokonywać aktualnej diagnozy sytuacji rodziny zastępczej oraz dzieci znajdujących się pod jej opieką adekwatnie do pojawiających się problemów,
- 2) wysłuchiwać dzieci w sytuacji dokonywania ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają, art. 4a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 3) udzielać wsparcia specjalistycznego rodzinie zastępczej oraz dzieciom znajdującym się pod jej opieką adekwatnie do ich potrzeb i możliwości z uwzględnieniem aktualnej sytuacji, art. 76, 77 ustawy.

W przypadku braku zastrzeżeń, proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń.

Na podstawie art. 197d ust. 6 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do Starosty Koszalińskiego zostanie skierowane pismo informujące o stwierdzonych istotnych nieprawidłowościach w działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie.

Z upoważnienia
Wojewody Zachodniopomorskiego
Dawid Krystek
II Wicewojewoda

Zespół inspektorów:
Małgorzata Andraszkiwicz
Starszy inspektor wojewódzki
Karolina Czaja-Śmietana
Starszy inspektor wojewódzki

Zastępca Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego
Izabela Wojtczak-Sikorska

Klauzula anonimizacji

- A. **Zakres wyłączenia:** informacje mogące bezpośrednio lub w kontekście ujawnić dane osobowe osoby fizycznej.
- B. **Podstawa prawna wyłączenia i przetwarzania:** art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej(Dz. U. z 2022r poz. 902 – tekst jednolity), art. 5 ust.1. lit. B oraz art.6 ust.1 lit. C Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych, oraz uchylecia dyrektywy 95/46/WE
- C. **Osoba, która dokonała wyłączenia:** Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
- D. **Podmiot w interesie którego dokonano wyłączenia z jawności:** art. 8 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej: (osoby fizyczne)